

VON GANDER im Virgental und von Dr. TOUTON in Jaufentale entdeckt.

Hier mag angefügt werden, dass sich das nordische *H. diaphanum* FRIES (*H. laevigatum* — *vulgatum*) als in den Tiroler Alpen und bis in die Westschweiz verbreitet erwies; ja dasselbe dürfte einen wohl überhaupt in den Alpen verbreiteten Typus darstellen, da nach ZAHN'S neuester Ansicht auch ein Teil unseres «*H. ramosum*» u. «*H. subramosum*» dem *H. diaphanum* wesensverwandt ist. Umgekehrt vermute ich, dass das von HUTER im Pustertal und am Jaufen (an letzterer Stelle von mir auch noch in einer *var. subconicum* M. et. Z.) entdeckte *H. conicum* A.-T. (*H. umbellatum* — *lanceolatum* resp. *prenanthoides*) im Grunde einen nordischen, dortselbst noch wenig beachteten resp. in seinem Wesen zu wenig erkannten Typus (vgl. Oesterr. bot. Zeitschr. 1903 p. 161) darstellt.

Trient, am 18. April 1904.

Felsorolja azon *Hieraciumokat*, melyeket eddig a Szudeták bennszülötteinek tekintettek, s melyek újabb kutatások szerint a keleti Alpeseken is előfordulnak.

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Terem-e *Saxifraga biflora* All. Magyarorszáiban? A *Saxifraga biflorát* HEUFFEL (Enum. plant. Banatus 74. o.) a Szarkó-hegy alatti Gropa Bisztri havasi völgy szikláiról említi.

Különböző okok, melyek között nem a legutolsó az, hogy HEUFFEL herbariumában általa szedett *Saxifraga biflora* példa nincsen, hogy tehát HEUFFEL maga e növényt sohasem szedte, azt gyanítatják, hogy Enumeratiójának adata a régibb ROCHEL-félén (Plant. Ban. rar. és Bot. Reise in d. Banat 77. o.) alapszik. Már pedig ROCHEL szarkói példái, mint magam meggyőződéstem, nem a valódi *Saxifraga biflorát*, hanem a *Saxifraga oppositifolia* L.-t képviselik.

Wächst *Saxifraga biflora* All. in Ungarn? *Saxifraga biflora* wird von HEUFFEL Enum. plant. Banatus p. 74 von den Felsen des Hochalpentales Gropa Bisztri unter dem Berg Szarkó angegeben. Verschiedene Gründe, unter welchen nicht als letzter der Umstand genannt werden muss, dass in HEUFFEL'S Herbar kein von ihm gesammeltes Exemplar dieser Art vorliegt, dass also HEUFFEL diese Art niemals selbst gefunden hat, lassen vermuten, dass sich diese einzig allein auf die ältere Angabe ROCHEL'S Plant. rar. Ban. u. Bot. Reise i. d. Ban. p. 77 stützt.

ROCHEL'S *Saxifraga biflora* ist nun, wie ich mich an den von ihm am Szarkó gesammelten Exemplaren überzeugen konnte,

Mivel ezen növénynek országunkban más előfordulási helyét nem említik, a nyugoti *Saxifraga biflora* ALL., melynek hazai előfordulása ellen növénygeographiai okok is szólnak, a Magyar Flórából törlendő.

Degen.

A Ranunculus polyphyllus W. K. Budapest mellett. Ezen, hazánk moesarainak kiszáritásával arányban gyérülő ritka fajt egy, valamikor a budapesti egyetem herbarium birtokában volt száritott példa tanúsága szerint, a múlt század harminczas éveiben GERENDAY találta volt pocsolyákban Pomáz mellett. (Borb. Budap. és körny. növ. 1879. 130. old.) Azóta sokan keresték, de nem sikerült senkinek e növényt megtalálnia.

F. év május hó 16-án egy THAISZ Lajos és BAÁN Lajos urakkal közösen tett kiránduláson végre reábukkantunk a pomázi «Kőhegy» tetején levő pocsolya szélén. Ezen hegy keleti lejtőjén is több érdekes s a főváros környékén ritka növényt találtunk. p. o az *Arenaria graminifolia* SCHRAD.-t (a főthi Somlóhegyen s Szent-Endrén a Demir-kapú felé is terem!). A Kőhegy tetején *Androsace elongata* L. és *Diplachne serotina* (L.) is terem. 1901-ben egy közösen tett kirándulás alkalmával BORBÁS tanár úr itt a *Campaula macrostachya* W. K.-t is meg-

nicht die echte Art dieses Namens, sondern *S. oppositifolia* L. Da nun die Angabe dieser Pflanze auf der Alpe Szarkó in Südungarn die einzige unseres Landes war, ist die westliche *Saxifraga biflora* ALL., deren Vorkommen in Ungarn schon aus pflanzengeograph. Gründen nicht wahrscheinlich war, aus der Flora unseres Landes zu streichen. **Degen.**

Ranunculus polyphyllus W. K. bei Budapest. Diese seltene Art, welche im gleichen Schritte mit der Austrocknung der Sümpfe unseres Landes immer spärlicher wird, wurde nach einem einst im Besitze der budapester Universitätsherbars gewesenen Exemplar in d. 30-er Jahren des v. Jahrhunderts von GERENDAY in Tümpeln bei Pomáz entdeckt. (BORB. Budapest és körny. növ. 1879. p. 130).

Seitdem wurde sie von vielen gesucht, konnte aber nicht wiedergefunden werden.

Wir fanden sie endlich gelegentlich einer am 16. Mai l. J. mit Herrn L. THAISZ u. L. BAÁN gemeinschaftlich unternommenen Excursion am Rande eines Tümpels auf dem Plateau des Berges «Kőhegy» bei Pomáz. Auf dem Ostabhange dieses Berges fanden sich auch einige in der Umgebung der Hauptstadt seltene Pflanzen, z. B. *Arenaria graminifolia* SCHRAD. (auch auf dem Somlyóberg bei Főth und Demirkapú bei Szt-Endre!) Auf dem Gipfel fanden wir *Androsace elongata* L. und *Diplachne serotina* (L.), ebenda fand Prof. BORBÁS gelegentlich eines gemeinschaftlichen Aus-

találta, mely Szent-Endre körül
ma már nagyon ritka.

Degen

fluges im J. 1901 auch die
um Szent-Endre heute schon
sehr seltene *Campanula macro-*
stachya W. K. Degen.

Abies larix L. sub Pinu, var. adenocarpa Borb. ined.
Inter *Abietem* et *Laricem* discrimen genericum nullum. Differentiae
enim *Laricis*, ab autoribus adlatae, ad organa vegetationis per-
tinent, quibus tamen non nisi discrimen speciei apparet. Quod
organum reproductionis, i. e. strobilum *Abietis* atque *Laricis* attinet,
quibus discrimen generis praecipuum niteretur, inter *Laricem* atque
Abietem discrepantia absoluta nulla, ideoque *Laricis* genus, organis
vegetativis et phenologicis conditum, cum genere *Abietis* conjungo
(*Abies larix* LAM. Cfr. A Kert 1903. 278).

Strobilus *Abietis Laricis* ex *Willkommii* Forstl. Fl. ed. 2, 1887,
p. 139, semper glaber, squamis striatis, planis, hiantibus, margine
undulatis. Ipse in declivibus circa Lueski atque Tátra-Lomnicium
Laricis speciem stobilis paulo minoribus ($1\frac{1}{2}$ —2^{dm} lg.), sphaericis
legi, squamis strobili dorso minus striatis, non glabris, imo glandulis
brevibus stipitatis inspersis, aut in strobilo plurienni rudimentis
earum ± remanentibus, apice rotundatis, margine ± concavis, non
undulatis, strobili pedunculo brevi aceroso. Exemplaribus meis congrua
est *Pinus Ledebourii* resp. *Larix Ledeb.* (an etiam RUPR.?) JANKA et
RÖMER exsicc. in monte Csahlou (Čeahlau), 5500' alt. s. m. lecta.
Larix sibirica ex WILLK. l. e. foliis acerosis longioribus (3—5^{cm} lg.),
strobilis maioribus, 3—4^{cm} lg. squamis dense velutino-pubescenti-
bus, etiam maturis conspicue tomentosus differt. *L. sibiricam* LED.
tamen authenticam comparare nequeo.

Var. *adenocarpam* etiam in Tirolis centr. (in valle Pfitsch.
7000' alt. s. m., *Pinus Larix* KERN. exsicc.) lectam vidi.

Abies Ledebourii RUPR. 1845, quum jam *Ab. sibirica* LED.
antiquior esset, jure prioritatis *A. pseudolarix* STEUD. Nomencl. II.
338, 1841 dicenda.

Borbás.

**Convolvulus silvaticus. W.
et K. Erdélyben.** BAUMGARTEN
Hunyadmegye erdeiből és lige-
teiből (En. I. 145.) a *Convul-*
vulus silvaticus W. et K.-t is
közli, SIMONKAI szerint azonban
herbariumából hiányzik (En.
400.) s ezen az alapon mint
kétes faj szerepel Erdély flórá-
jában. A dévai Várhegy keleti
oldalán cserjés helyeken a *Conv.*
silvaticus W. et K. bőven nő
és pompás nagy fehér virágai-
val a sétálók figyelmét már rég

**Convolvulus silvaticus W.
et K. in Siebenbürgen.** BAUM-
GARTEN (En. I. p. 145) erwähnt
diese Pflanze aus den Wäldern
u. Auen des Hunyader Comi-
tates, da jedoch Belegexem-
plare in seinem Herbarium
fehlen, führt SIMONKAI (En. p.
400) diese Art als zweifelhaft
für die siebenb. Flora an. Doch
kommt sie am Ostabhange des
Déva-er Schlossberges an bu-
schigen Stellen zahlreich vor,
und hatte durch ihre prächtigen

magára vonta. Az innen való példányok minden tekintetben egyeznek a leírással, azért BAUMG. adatai is helyesnek látszanak és a W. et K. faja Erdély flórájának is polgára, szaporítvány azon bántási fajok számát, melyek Hunyadmegyébe is átjönnek.

Péterfi Márton.

Cornus australis C. A. Mey. Bull. physico-mathem. ac. St.-Petersbourg III. 372. 1844. «foliis... concoloribus setis (brevibus) sparsis adpressis bipartitis scabris» a *C. sanguinea* «foliis subtus patentibus simplicibus hirtis» geographice non separatur. In Tauria meridionali (*C. austr.* RADDE in herb. Musei Transs.), nec non prope Lebadiam Boeotiae (ORPHANIDES) *C. sanguinea* L. certissima. Descriptionem *C. citrifoliae* WAHL. Isis XXI. 982, quocum *C. australis* conjungitur. comparare non possum.

Borbás.

Bulbocodium ruthenicum
Bge. a Duna és a Tisza
között.

Ezen érdekes és ritka fajt THEODOROVITS Ferenc m. kir. erdőmester Királyhalmán fedezte fel, ahol évek óta szorgalommal és szerencsével kutatja területének gazdag Flóráját, s ahonnan alkalmam volt néhány igen szépen szárított példányt látnom, más ritka növények társaságában, melyeket nevezett erdőmester úr szintén Királyhalmán (Szabadka mell.) vidékén gyűjtött. Kiemelem a következőket:

grossen, weissen Blumen schon lange die Aufmerksamkeit der Spaziergänger auf sich gezogen. Die von hier stammenden Exemplare stimmen mit der Beschreibung vollkommen überein, bestätigen auch die BAUMGARTEN'sche Angabe und vermehren zugleich die Zahl jener Pflanzen, welche aus dem Banate in das Hunyader Comitatus eindringen.

M. Péterfi

Bulbocodium ruthenicum
Bge. zwischen der Theiss und
der Donau.

Der kön. ung. Forsmeister Franz THEODOROVITS in Királyhalmán, der sich seit Jahren mit Fleiss und Glück mit der reichen Flora seines Gebietes beschäftigt, entdeckte diese interessante und seltene Pflanze in der Umgebung von Királyhalmán, in der Nähe von Szabadka, von wo ich einige sehr schön präparierte Exemplare nebst anderen seltenen Pflanzen zu Gesichte bekam. Unter diesen mögen hier genannt werden:

Scorzonera parviflora, *Blackstonia serotina* (KOCH), *Tussilago Farfara* L., *Arabis auriculata* LAM., *Alyssum desertorum* STAFF., *Crocus reticulatus* STEV., *Colchicum avenarum* W. K., *Corispermum nitidum* KIT. u. *canescens* KIT., *Kochia scoparia* (L.), *Astragalus dasyanthus* u. *austriacus* JACQU., *Parnassia palustris* L., *Adonis vernalis* L., *Campanula sibirica* L., *Festuca vaginata* W. K., *Vinca herbacea* W. K., *Trifolium montanum* L., *Gnaphalium luteo-album* L., *Silene multiflora* EHR., *Stachys palustris* L., *Utricularia vulgaris* L., *Epipactis palustris* L. u. *latifolia* L., *Gagea pusilla* SCHULT.

Orchis coriophora L. u. *palustris* JACQU., *Anagallis coerulea* SCHREB.,
Alsine verna (L.), *Dianthus serotinus* W. K. n. *diutinus* KIT.,
Mentha Wierzbickiana OP., *Althaea micrantha* WIERZB., *Achillea*
crustata VENT., *Tribulus orientalis* KERN., *Centaurea Tauscheri* KERN.,
Hordeum Gussonianum PARL., *Berteroa incana* (L.), *Iris arenaria*
 W. K. *Alkanna tinctoria* v. *parviflora* BOBB. Degen.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.*)

Referate über ungarische botan. Arbeiten.**)

Dr. Tuzson János: «**A bükkfa korhadása és konser-
 válása.**» A m. kir. földművelésügyi minister kiadványa. Budapest, 1904, lex. 8., 90 old., 16 szövegekőzti ábrával s 3 színes táblával.

A jővevű szerző az előszóban rövid indokolását adja annak, hogy mik sarkalták őt ezen már nemzetgazdászati szempontból is valóban közérdekű, igen becses tanulmányának közrebeszítésére. Előre is jelezhetjük, hogy e dolgozatát a szakközön-
 ség a legnagyobb elismeréssel fogja fogadni.

A bükkfa hazánkban a legelterjedtebb fanem, és sokféle hasznai, a melyeket nyújt, igen értékké teszik.

A jeles szerző ezen művének tárgyalásánál a következő fejezeteket használja:

A bükkfa boncztoni szerkezte. Itt világos és körülményes előadása nagyban hozzá járul ahhoz, hogy a tudományos erdészet mai niveau-jával a

Dr. Johann Tuzson: «**Ueber das Modern und die Conser-
 vierung des Buchenholzes.**» Herausgegeben vom kön. ung. Minister für Landwirtschaft. Budapest, 1904. Lex.-Oct. 90 S., 16 Abbild. u. 3 Chromotafeln.

Der verdiente Verf. giebt in der Einleitung kurz die Gründe an, welche ihn zur Publication dieser schon vom nation.-ökonomischen Standpunkte aus wichtigen, höchst wertvollen Studie veranlasst haben. Wir sind überzeugt, dass unsere Fachleute diese Arbeit mit grösster Anerkennung begrüßen werden.

Die Buche ist der verbreitetste Baum unseres Landes, seiner vielfältigen Verwendung verdankt er seinen hohen Wert.

Verf. bearbeitet den Stoff in folgenden Capiteln:

Anatomische Structur des Buchenholzes. Die klare und ausführliche Behandlung dieses Capitels wird es selbst Anfängern ermöglichen, sich auf kür-

*) Tisztelettel felkérjük a t. szaktársakat, hogy megjelent b. dolgozataikat ismertetés céljából szerkesztőségünkhöz (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b) beiktudni szíveskedjenek.

**) Wir ersuchen unsere geehrten Herren Fachgenossen um Einsendung ihrer neu erschienenen Arbeiten behufs Referates an die Redaction des Blattes (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1904

Band/Volume: [3](#)

Autor(en)/Author(s): Degen Árpád von, Borbas [Borbás] Vincenz von, Peterfi Marton [Martin]

Artikel/Article: [Apró közlemények. - Kleine Mitteilungen. 215-219](#)